

Сдружение “Асоциация на инвестиционните мениджъри в България”

ЕТИЧЕН КОДЕКС

Въведение

“Асоциация на инвестиционните мениджъри в България” (“Асоциацията”; “БИМА”) е създадена и действа с цел установяване на основа от общи стандарти на технически и етични практики и знания, приложими в условията на една все по-силно глобализирана инвестиционна среда. Нашата цел е да работим за улесняване на обмена на информация и знания между инвестиционни анализатори в България, Европа и Света.

Философията, която стои зад БИМА е факта, че инвестиционните техники, ползвани от анализаторите в различните страни, в частност в България и региона, се охарактеризират от различия в културата, пазарните практики и законови разпоредби, които трябва да бъдат познавани и следвани от участниците на пазара. Чрез нашата програма на поведение, се стремим да насърчим внедряването и прилагането в ежедневната практика на високи професионални и етични стандарти, с което да се гарантира тясно сътрудничество и мобилност на инвестиционни анализатори между различните пазари и държави.

Ние, в БИМА считаме, че професионалната компетентност и високият морал са двата основни стълба поддържащи съвременната инвестиционна и аналитична дейност в световен мащаб.

Асоциацията поставя ударение над изискването за независимост на анализаторите от всеки външен натиск, който може да затрудни работата им, или да постави под съмнение тяхната обективност и безпристрастност. Нашата политика на зачитане на културните и регулаторни аспекти, действащи в България, помага на членовете ни – анализатори и мениджъри, да разбират по-добре местните фактори, които биха могли да повлияят върху вземане на инвестиционно решение и така ограничава риска тези решения да бъдат взети на базата на грешна или неправилна оценка или становище.

Основните принципи, залегнали в устава на БИМА, гарантират работа на Асоциацията в посока на популяризиране и насърчаване, както сред своите членове, така и сред цялата инвестиционна гилдия, не само на постоянен обмен на знания и опит между Асоциацията и сродни асоциации в чужбина, но също така и установяване на техническите и етични практики, приети в различни страни, като по този начин постигаме конвергенция спрямо най-добрите пазарно установени практики.

В този контекст, БИМА има установени принципи на етично поведение (“Етичен кодекс”; “Кодекс”), които включват прием и реално приложение на най-добрите световни практики в сектора.

За целите на този Кодекс, “Инвестиционен анализатор”, “Инвестиционни анализатори” – за множествено число, “Анализатор”, съотв. “Анализатори” са лица, които извършват финансова оценка или използват финансови, икономически и статистически данни, като част от професионалната си практика на финансов анализатор, инвестиционен мениджър, портфолио-или риск мениджър, анализатор на ценни книжа, инвестиционен консултант, или друга подобна професия.

Етичният кодекс на БИМА се състои от основни принципи, които включват в себе си това, което считаме за най-важно за отговорното и етично поведение на един инвестиционен анализатор. В допълнение са отбелязани и някои специфични, ключови принципи, които следва да бъдат прилагани в процеса на работа от анализаторите.

I. Основни принципи

1. Честност, почтеност и висок морал

Инвестиционният анализатор следва да спазва високи стандарти на честност, почтеност и личен морал.

2. Дължима грижа и старание

Инвестиционният анализатор следва да изпълнява професионалните си задължения, с необходимите отговорност, внимание и старание.

3. Интересите на клиента са на първо място

Инвестиционният анализатор трябва винаги да действа в най-добър интерес на своите настоящи/потенциални клиенти, както и да поставя интересите им, преди собствените си интереси и/или преди тези на трети лица.

4. Независимост и обективност

Инвестиционният анализатор е длъжен да предприеме необходимите грижи за запазване на независимостта и обективността на своето решение, както и да приема справедливи и отговорни решения при изпълнение на професионалните си задължения.

5. Професионално развитие

Инвестиционният анализатор трябва непрекъснато да се стреми да запази и подобри своята професионална компетентност.

6. Необходима компетентност

Инвестиционният анализатор трябва да познава отлично и да се осведомява своевременно за промените във всички приложими закони, правилници, наредби,

етични кодекси и професионални стандарти в България и чужбина. Инвестиционният анализатор не трябва да участва съзнателно в нарушаване или погазване (независимо дали от етично или правно естество) на гореизброените нормативни документи.

II. Специфични основни принципи

1. Разумно основание, дължима грижа и вземане на отговорно решение

Принцип: Инвестиционният анализатор трябва да има достатъчно обективна база за действията си и препоръките, които предоставя, както и да осигури справедливо предоставяне на информацията в инвестиционното проучване, препоръката или инвестиционното решение, което взема.

Основни препоръки:

- 1) Инвестиционният анализатор трябва да има достатъчно ясно и конкретизирано основание за действията си и за съветите които предоставя. Те трябва да бъдат подкрепени от задълбочени и усърдни изследвания на базовата информация.
- 2) Фактите в анализа/препоръката трябва да бъдат ясно разграничени от тълкувания, оценки, мнения или друг тип информация, която не е свързана с представянето на факти; всички предвиждания, прогнози и очаквания трябва да бъдат ясно посочени като такива; съществените допускания, направени при изготвянето на анализа/препоръката трябва да бъдат отбелязани.
- 3) Анализът следва да бъде представен честно и да има ясна структура, така че читателите му да могат лесно да следват неговата линия, с което да се избегне риск от неправилно тълкуване или умишлено въвеждане в заблуда.
- 4) Анализът/препоръката трябва да бъде подготвен/а с дължимата професионална грижа; анализаторът трябва да посочи всички основни източници на информация, включително съответния емитент, за който пряко или непряко се отнася анализа/препоръката, както и да положи всички разумни усилия, за да проверите надеждността и достоверността на ползваната информация.
- 5) Всяка база за оценка или методология, използвана за анализ/препоръка и/или оценяване на финансовите инструменти, на емитент на финансови инструменти, за определяне на очаквана цена на финансови инструменти или структуриране на портфейл, както и всички съществени изменения в нея, трябва да бъде изложена накратко по ясен и достъпен начин; съществени факти и рискови фактори трябва да бъдат разкрити; факти които биха могли да бъдат от решаващо значение не трябва да бъдат пропускани.

- 6) Всяка направена препоръка или анализ, който може да включва и срок на валидност на анализа/препоръката, трябва да бъде обяснен по ясен и достъпен за инвеститорите начин и да съдържа предупреждение за всеки относим риск, включително анализ на чувствителността на съответните допускания.
- 7) В случай, че анализът/препоръката се актуализира периодично, трябва да бъде посочена честотата на актуализиране и всички съществени промени в обхвата на вече обявената политика на опресняване на информацията; когато препоръката се различава от предшестваща препоръка, отнасяща се до същите финансови инструменти или до същия емитент и издадена през предходните 12 месеца преди публикуването на втората препоръка, тази разлика и датата на по-ранната препоръка трябва да бъдат посочени ясно; ясно трябва да бъде посочена и датата, на която препоръката е била разпространена за пръв път, както и съответната дата и време за всяка посочена в анализа/препоръката цена на финансов инструмент.
- 8) Инвестиционният анализатор не трябва да дава устни или писмени гаранции, по отношение на ефективността на инвестициите и/или направената препоръка.

2. Пригодност

Принцип: Инвестиционният анализатор трябва да прецени целесъобразността и полезността на инвестиционната препоръка или анализа си и тяхната пригодност към изискванията, възможностите и спецификата на всеки клиент.

Основни препоръки:

- 1) Инвестиционният анализатор е длъжен да извърши проучване на финансовото състояние на своя клиент/потенциален клиент, както и да се запознае с неговия инвестиционен опит и необходимост, свързани с търсената услуга.
- 2) Инвестиционният анализатор трябва да прецени целесъобразността на препоръките относно инвестиционните цели на клиенти и неговия портфейл.
- 3) Инвестиционният анализатор трябва ясно да посочва основните характеристики на една инвестиция и всички рискове, свързани с нея, които са относими към клиента/потенциалния клиент.
- 4) Когато инвестиционната препоръка се прави към обществеността (неопределена група клиенти/потенциални клиенти), инвестиционният анализатор трябва да посочи информацията, както е предвидено по точка II.b.iii. по-горе, така че получателите на препоръката да могат да определят дали препоръката е подходяща за тях или не.

3. Забрана за изопачаване на информацията

Принцип: Инвестиционният анализатор следва да представя точно всички релевантни факти, с цел избягване на погрешно тълкуване на анализа/препоръката.

Основни препоръки:

- 1) Инвестиционният анализатор не трябва да прави изявления, които биха могли да бъдат подвеждащи по отношение на услугите, предлагани на клиенти/потенциални клиенти, както и всички други важни факти, свързани с професионалната му дейност.
- 2) Инвестиционният анализатор трябва да изготви услугата си честно, точно, и компетентно.

4. Предотвратяване и разкриване на конфликт на интереси

Принцип: Инвестиционният анализатор трябва да предприеме всички необходими мерки за оповестяване на всички отношения на свързаност и предотвратяване на възникването на конфликт на интереси.

Основни препоръки:

- 1) Инвестиционният анализатор трябва да съобщава на своите клиенти/потенциални клиенти, както и на своя(ите) работодател(и) всички отношения на свързаност или обстоятелства, които биха могли обосновано да се очаква да повлияят негативно на неговата независимост и обективност, като наличието на съществен финансов интерес на анализатора по отношение на един или повече финансови инструменти, за които се отнася анализа/препоръката, или на съществен конфликт на интереси по отношение на емитент, за който се отнася анализа/препоръката.
- 2) Инвестиционният анализатор трябва да информира надзорния орган, контролиращ дейността на анализатора, за всяка форма на натиск и въздействие, или потенциално въздействие, възникнало в хода на изпълнение на професионалните му задължения.
- 3) Инвестиционният анализатор трябва да се въздържа от притежаване на ценни книжа в сектор(и) спадащи в неговия обхват на проучване/покритие, освен ако подобно участие може да се разглежда като разумно и не увреждащо обективността на анализа и се оповести на клиентите/потенциалните клиенти.
- 4) Освен информацията по точки II.d.i - iii, инвестиционният анализатор трябва да оповести на ясно и видимо място в изготвения анализ/препоръка и информацията относно неговите интереси и конфликти на интереси, дялово участие на анализатора или на свързано с него юридическо лице в размер 5 или повече от

5 на сто от капитала на емитента; други съществени финансови интереси на анализатора или на свързано с него лице по отношение на емитента, ако са налице такива обстоятелства; информация, че анализаторът или свързано с него юридическо лице е маркет-мейкър или осигурява ликвидност на финансовите инструменти на емитента, ако такова обстоятелство е налице; информация, че анализаторът или свързано с него юридическо лице през предходните 12 месеца е било водещ поемател или предложител за първоначална продажба, самостоятелно или с друго лице, на публично предложени финансови инструменти, издадени от емитента, ако такова обстоятелство е налице; информация, че анализаторът или свързано с него юридическо лице е страна по друго споразумение с емитента относно предоставяне на инвестиционни услуги, при условие че това няма да доведе до разкриване на търговска тайна и че споразумението е било в сила през предходните 12 месеца или през същия период е имало основание за плащане на обезщетение или за поемане на задължение за заплащане на обезщетение, ако такова обстоятелство е налице; информация, че анализаторът или свързано с него юридическо лице е страна по споразумение с емитента за изготвяне на препоръката, ако такова обстоятелство е налице.

5) Инвестиционният анализатор не трябва да извършва сделки с финансови инструменти предмет на анализ или такива, за които има публикувани препоръки, освен в случаите на ясна лична необходимост и само при спазване на законовите разпоредби и приетата от работодателя политика за личните сделки.

6) Инвестиционният анализатор трябва да дава приоритет на инвестиционните сделки на клиента пред своите лични сделки или тези за сметка на работодателя(ите) му.

5. Възнаграждение

Принцип: Инвестиционният анализатор не може да получава възнаграждение, комисионни или компенсации, под каквато и да било форма, ако те биха могли да затруднят или да поставят под въпрос неговата независимост и обективност в процеса на извършване на анализа/препоръката.

Основни препоръки:

1) Инвестиционният анализатор трябва да оповестява пред своите клиенти/потенциални клиенти, както и пред работодателя(ите) си паричното обезщетение или други получени ползи за услуги, предоставяни от него за клиенти/потенциални клиенти, ако тези ползи биха могли да затруднят или да поставят под въпрос неговата независимост и обективност.

2) Инвестиционният анализатор не трябва да приема подаръци, комисиони или други парични стимули, от компании, които проучва/покрива (компани, които спадат към сектора(ите), проучвани от анализатора).

6. Отношение към клиента/потенциалния клиент

Принцип: Инвестиционният анализатор трябва да обърне дължимото и достатъчно внимание на всеки свой клиент/потенциален клиент при изготвяне на анализа/препоръката и/или инвестиционното решение.

7. Забрана за използване на материал, представляващ вътрешна/непублична информация

Принцип: Инвестиционният анализатор не може да използва за облагодетелстване на себе си или на друго лице информация относно емитентите на финансови инструменти, която притежава и която не е публично оповестена.

8. Правилна употреба на професионалната квалификация

Принцип: Инвестиционният анализатор трябва да упражнява своята професия с дължимата грижа и отношение, така че да поддържа и да подобри доверието, както в тази квалификация, така и в целия сектор.

9. Конфиденциалност

Принцип: Инвестиционният анализатор е длъжен да запази поверителността на информацията за своите клиенти/потенциални клиенти.

БИМА ЕТИЧЕН КОДЕКС НАКРАТКО

А. Основни принципи

Инвестиционният анализатор трябва да:

А.1. спазва високи стандарти на честност, почтеност и личен морал.

А.2. изпълнява професионалните си дейности с дължимата отговорност, внимание и старание.

А.3. действа винаги в най-добрия интерес на своите клиенти/потенциални клиенти, както и да поставя интересите им пред своите собствени интереси или тези на трети лица.

А.4. предприема необходимите грижи за запазване на независимостта и обективността на действията си и да взема справедливи решения при изпълнение на професионалните си задължения.

А.5. се стреми непрекъснато да поддържа и повишава своята професионална компетентност.

А.6. познава отлично и да се осведомява своевременно за промените във всички приложими закони, правилници, наредби и етични кодекси, както и стандартите за професионалната етика на национално или регионално ниво, и не трябва съзнателно да участва във всяко нарушение от етичен и/или правен характер.

Б. Специфични Основни принципи

Инвестиционният анализатор трябва да:

Б.1. Има изчерпателна база, която да му осигурява справедливо и коректно изготвяне на инвестиционното проучване, анализ, препоръка или управление на инвестициите.

Б.2. Оценява целесъобразността и пригодността на инвестиционната препоръка или анализ за своите клиенти/потенциални клиенти.

Б.3. Представя точно и безпристрастно всички релевантни факти, с цел избягване на погрешно тълкуване на материал.

Б.4. Предприеме всички необходими мерки за избягване на конфликти на интереси.

Б.5. Не приема компенсации или допълнителни парични стимули, които биха могли да въздействат върху неговата независимост и обективност.

Б.6. Третира справедливо и равностойно всички свои клиенти/потенциални клиенти.

Б.7. Не използва за облагодетелстване на себе си или на трети лица информация, станала му известна по време на изпълнение на служебните му задължения и която представлява вътрешна/не публична информация.

Б.8. Прилага своята квалификация с дължимото отношение, така че да увеличи авторитета и доверието в професията си, в сектора и в свързаните с него организации.

Б.9. Уважава поверителността на информация за клиента/потенциалния клиент.